

OPRAVDOVÝ
KREŠTĀN
 POLITICKÝ A SPOLOČENSKÝ TÝŽDENNÍK.
 LUDOVÁ PRÍLOHA „SLOVENSKÝCH NOVÍN“.

Predplatná cena:
 Na celý rok . . . . . 2 zl. — kr
 Na pol roka . . . . . 1 „ — „
 Na štvrt roka . . . . . — „ 50 „
 Jednollivé číslo 3 kr.

Vychodí každú nedel' u.
 Zodpovedný redaktor a vydavateľ:
VIKTOR HORNÝANSZKY.

Redakcia a vydavateľstvo: V Budapešti,
 VI. okr., Aradi-utca 14.
 Sem sa majú posielat predplatky a dopisy.
 Nevyplatené listy sa neprijímajú.

Pri kolovrátku.

Nová akcia ľudovej strany.

Ľudová strana sa podobrala na to, že spraví celé Uhorsko blaženým. Ľudová strana bola aj dosiaľ veľmi podujímavou, pokiaľ ju to inšie nestálo, len pekných pár rečí povedať, v ktorých predniesla ten najkrajší program oblaženia. Táto strana vymýšľa ustavične niečo, čím by mohla na seba obrátiť pozornosť voličov a obyvateľstva celej krajiny.

Zprvu vydržovali shromaždenia po celej krajine, na ktorých vodcovia jej hovorili siahodlhé reči o biede a utláčaní ľudu.

Tieto shromaždenia chytró sa zunovaly ľudu, lebo veď aj on sám vie, čo ho tlačí, nepotrebuje, aby mu to iný rozpovedal. Chytrí vodcovia ľudárov toto čoskoro nahliadli a prestali vydržovať ľudové shromaždenia, dali ľudu pokoj, popriali mu nedeľného odpočinku. Aby ale svet o nich aj ďalej hovoril, museli hľadať niečo iné, museli si najst' vynáhradu za ľudové shromaždenia. Vymysleli teda prosby za zníženie pozemkovej dane a za odanenie bursy. Poslali do každej obce tlačenu prosbu, v ktorej patriční prosia snem, aby znížil pozemkovú daň a odanil bursu. Takýchto prosieb prišlo viac sto do snemu. Ale konečne ani zasielanie týchto prosieb nemôže večne trvať, minul sa čoskoro rad obcí, ktoré boli náchylné zaslať prosby o zníženie pozemkovej dane a o odanenie bursy. Pomerne veľmi málo obcí zaslalo ľudárskymi vodcami im predostreté prosby, lebo nahliadly, že je to úplne zbytočná vec. Zbytočná je preto, lebo veď všetci veľmi dobre vieme, že vláda aj tak pracuje na reforme daní a to už aj vrabce na strechách čvirikaly, že minister obchodu návrh na odanenie bursy už vyhotovil a že ho predostrel jednotlivým korporáciám, aby podaly svoju mienku o vypracovanom návrhu. Tak teda tieto prosby nielen že sú zbytočné, lež popri tom aj daromnú prácu robia snemu. A snem aj tak nevie sa napred hýbať, lebo veď z milosti opposícií obstrukcie rastú ako huhy po daždi.

Keď ľudári už videli, že sa zasielanie prosieb o zníženie pozemkovej dane už tiež ľudu zunovalo, vymysleli zase niečo nového. Zasadli si pekne-krásne okolo stola a začali rozmýšľať, čo by bolo zase robiť, aby hynúci chýr ľudárov nezaspal a svet ich celkom nezabudol.

Vymysleli nový program, ktorým chcú vlast' spraviť blaženou. Tento nový program dali vytlačiť v pár tisíc výtiskoch a rozposlali ho jednotlivým obciam, asíce s tým dodatkom, aby obce tenže čo prosbu zaslaly snemu. A teraz sa zase začínajú hrnúť prosby, ktoré ale nežiadajú len dvoje, lež odrazu v 29. bodoch vyratujú, čo všetko vymysleli ľudári, aby oblažili Uhorsko. Ľudármi

vymyslený program vzfahuje sa na politiku, na verejné hospodárstvo a na mravnosť.

Politicky chcú oblažiť Uhorsko nasledujúcimi ustanovizňami. Asíce žiadajú zavedenie všeobecného tajného hlasovacieho práva, súdenie kúrie vo volebných záležitostiach, zákon o spolkoch a shromaždeniach.

Vo verejno-hospodárskom ohľade žiadajú od snemu, aby sa zabránilo deti upotrebovať pri práci, aby bola práca ženských ohraničená, aby zákonom bola určená najmenšia mzda, aby práca a kapitál boli ujednoprávnené tak, aby z čistého osohu jednotlivých závodov aj robotníci dostali istú čiastku, aby väzňom bolo zakázané pracovať; aby nedeľný odpočinok bol všeobecne do života uvedený; aby úžera bola všemožne hatená. Žiadajú zavedenie progressivnej dane, zníženie vojenskej služby, uvedenie do života obecných sýpok. Žiadajú, aby ten gazda, ktorý má 20 jutár zeme, alebo ten priemyselník, ktorý má 20 jutram zodpovedajúce príjmy, bol od dane oslobodený.

Z mravného stanoviska tým chcú krajinu oblažiť, že žiadajú zotrenie civilného manželstva a vedenia štátnych matrik; prosia, aby bola beznáboženskosť a taktiež aj recepcia židov zotrená konečne ešte ani nato nezabudli, aby žiadali, žeby potupovanie kňazstva zo strany židovských časopisov bolo prísne trestané.

Uznať musíme, že program tento je na oko pekne zostavený, že ten kto ho zostavoval ani najmien nebol skúpy na rady, nebol skúpy preto, lebo ho to aj tak nič nestojí, nuž a keď to môže zadarmo spraviť, čoby nebol štedrý.

Ale žart na stranu, celý tento program má len jednu jedenú chybu, asíce tú, že čo sa dá z neho previesť, to vláda už aj prichystala k prevedeniu, a čo vláda nemieni previesť, to sa nateraz vôbec nedá previesť.

Veznime len niektore hlavnejšie body. Zavedenie všeobecného tajného hlasovacieho práva nedá sa v Uhorsko nateraz ani len myslieť. Dokiaľ národnosti nesplynú úplne v jednotný národ uhorský, pokým národnosti nenahliadnu, že za hranicami vlasti nemajú čo hľadať, že jedine tu v Uhorsku sú doma, tu majú svojich bratov, že mohutnenie Uhorska, spoločnej vlasti našej je záujmom všetkých nás, dotiaľ zavedenie všeobecného tajného hlasovacieho práva skrýva v sebe nebezpečie pre vlast' našu.

Čo sa týče tých bodov, ktoré sa vzfahujú na verejné hospodárstvo, to sú tiež len také lákadlá, ktorými ľudári chcú oči slepiť. Zákonom je určené, že deti do istého veku neslobodne k práci používať. To nemožno tiež zabrániť, aby ženy nepracovali toľko, koľko im to ich sústava

a zdravotný stav dovoli, ba často sú odkázané aj na prácu, aby pomáhaly svojim mužom. Také niečo, aby najmenšia mzda bola zákonom určená, môže iba ten žiadať, kto nezná podmienky vývinu v priemyselnom živote. Výška mzdy závisí aj od vidieku, kde je lacnejší život, tam sa menej platí robotníkom, kde je ale drahší život, tam musí byť aj mzda vyššia. Aj to treba do ohľadu zvať, že sa u nás priemysel ešte iba teraz začína vyvíňať, a tak tedy nemožno mu putáť na nohy, lebo tak ho udusíme ešte v kolíske.

Zníženie vojenskej služby závisí od toho, čo robia ostatné štáty, my musíme s nimi krok držať. — Úžera tá je aj tak zákonom zakázaná a prísne býva trestaná.

Čo sa týče zotrenia civilneho manželstva a civilných matrik, o tom nejdeme slova šíriť. Ľud sa už dávno privykol na tieto ustanovizne, spriatelil sa s nimi úplne, lebo vidí, že sa netýkajú jeho náboženských citov, tak tedy iba zlomyselnosti možno pripisovať tú požiadavku, aby sa previedla reforma cirkevných zákonov.

Jedným slovom ľudová strana teraz zasielané prosby len preto vymyslela, aby zasiela opäť semeno nespokojnosti u ľudu. Keď ale ľud začne byť skutočne nespokojným, ľudári zase budú len kričať, hľa následky liberalismu. — My im len to privolávame, aby sa s ohňom nehrali, lebo sa popália.

Slovo k rodákovi.

Dve záhubné pohromy hrozily nám tohoto roku z Viedne, z ktorých sa jedna lepšie hodí než druhá k tomu, žeby nás do tých najväčších nebezpečenstiev a škody doviedly. Jedna — a musíme povedať, že vzdor jej hrúzy a strašnosti tá menšia, je tam v nemocnici vypuklý mor, pestis. Mor tento požadoval obeť životov ľudských a jestli by sa ho nepodarilo osíhotiť i u nás by vyžadoval svoje strašné obeť. Od toho že nás Pán Boh milostive uchová, máme pevnú úľnosť, bo veď máme proti tomu prostriedky mnohé, a každý človek bez rozdielu núti a dozerá na vrchnosti, aby tieto prostriedky boli všemožne použité, lebo veď sa tu jedná o milú osobu každého.

O mnoho horšie následky má ale v rakúskej rade vypuklá obštrukcia prechvatnej menšiny Nemcov. Kohúti našich opozičných strán slepo a nerozvažne nasledujú nešťastný príklad svetom odsúdených poštelcov a snem náš rumeň studu a hnevu ženie nám do tváre a veľkou obavou naplňuje srdcia naše. My sme boli tej mienky, že naša krajina múdrych, rozvažných a

svedomitých zástupcov vyslala do zákonodarného sboru, ale hrozne a ťažko sme sa sklámali. Nebezpečné a škodlivé následky zlého príkladu nepoučily našich mužov o lepšom, ktorých volebné obecenstvá za najlepších a najmúdrejších držaly, keď týchže zastupovaním svojich najvznešenejších práv poverily. Sklamanie toto nám je veľmi drahým a možno, že tak draho nám padne, že nám viacej uškodí, ako bársaká morová epidemia.

Čo vykonal náš snem, ktorý nás denne 15.000 zlatých koštuje, dobrého od nepamäti sveta? Jedna štvrtina jeho členov považujú svoju zastupiteľskú slobodu a svoju imunitu za neohraničenú *bezúzdnosť*, v povedomí úplnej hmotnej nezodpovednosti, hatí veškeré práce snemu a hodiny, dni a týždne drahého času nemilobohu márne prázdny a hnusnými rečami, nesmyslnými nápadmi, utrhačstvom a hlúpym hlukom. Len debatta a rokovanie o tom, kedy má byť návrh zákona ohľadom indemnity na denný poriadok položený trvá týždne a stojí krajinu veľké tisíce zlatých len na plate ablegátov, koľké ale milióny škody zapríčinila štátu a občanom zmárnenním potrebného času, to sa ani vyrátať nedá. Sklámali sme sa hrozne v mužoch opozičie, z ktorých mnohí na slovo vzatí boli a v obecenstve úctu požívali, lebo tak sme sa nazdali, že tak ako u nás i u nich vlasť je nadovšetko a že záujmy teje v prvom rade do povahy braté byť majú.

Sklámali sme sa, bo opozičie bez rozdielu ani na zrejmy úpadok vlasti nehľadia, keď len osobnú zášť svoju oproti vláde uložiť môžu. Dobré je to vedieť voličom, teraz vidia, ako použili právo svoje pri voľbách. Teraz sa presvedčia, že farisejské náreky a slzy ľudárov boli umelé, falošné, že mudrovanie a sľuby Apponistov boli pokrytské; že večné odvolávanie sa ľavičakov na vlasť a národ bolo len prázdny slovom, parou. Všetci títo patentirovaní ratovatelia vlasti neustajne bedákajú nad nešťastím vlasti, nad biedou občanov, nad velikosťou tiarch, ktoré ľud znášať musí: sami ale nie do nesnázi, lež do úpadku ženú vlasť, a stá tisíce ba milióny ľuďom platených daní nemilobohu sožerú. Pekná to úloha: pred svetom nariekať nad biedou ľudu, na sneme ale milióny z jeho mozolov pošle márne.

V oddiele o krajinskom sneme nájdete, pravda len tisícú čiastku, ako sa držia mužovia, ktorých za vzdelaných držíme, oproti svojim protivníkom; horšie ako proti tým najpláším nepriateľom. Patentirovaný ľudár Zoltán Zmeškal ešte aj predsedu Desidera Szilágyiho napadnul tak surove a nespravodlivo, že ho za to jeho spolubrat a najväčší kamarát Štefan Rakovský verejne zahriaknuť a pokarhať musel. No teraz vidia naši horniaci, ktorí ľudárov na snem vyslali, čo si s tým

navarili, vidia ale aj ostatní občania, ktorí sa za nimi vyslaných opozicionálnych ablegátov hanbiť musia. Opozícia je síce potrebná, ona byť musí, ale nesmie byť osobná, lež má byť vecná, na dobrou krajinu a občanov, nie ale na záhubu a úpadku pracujúca. Dá Boh, že keď slobodné ustanovizne snemu nášho nemajú prostriedkov prekaziť túto spustlosť a záhubnosť opozície, príde snáď čas, že po nutnom rozpustení snemu, znovu voliť budeme nových zástupcov. Presvedčení sme, že ľud náš teraz lepšie si rozhúta, koho má voliť, koho dôverou poctiť, a na koho budúcnosť svoju so všetkými svojimi právami a výkladami sveriť?

Pravdomil.

POLITICKÉ ZPRÁVY.

Hlasy proti obštrukcii. Krajinskí vyslanci majú to neodskriepiteľné právo, že môžu svoje zákonodárske povinnosti tak plniť, jako to uznajú za dobré. Keď uznajú za dobré obštrukciu viesť, tak ju vedú; keď zase držia za prospešné tiché hladké pojednávania, tak pojednávajú hladko síce, ale pritom všetkom základne všetky predlohy. Jako ale uznávame právo vyslancov, že na to hlasujú, čo uznávajú za dobré a prospešné, práve tak musíme uznať, že aj voličia majú to právo, aby mohli svoju mienku vysloviť o chovaní sa vyslancov.

Istá čiastka krajinských vyslancov zaviedla obštrukciu proti návrhu o indemnite, dočasnom rozpočte. Čím odôvodňujú oprávnenosť obštrukcie v tomto páde to všetci vieme, a síce tým, že vláde neodhlasujú žiaden návrh, pokým nepovie, čo sa stane, jak v Rakúsku ríšska rada neprijme predlohy vyrovnania tak jako byly zadané. My sme síce neni vyslancami, ale to vieme, že vláda v tom páde zadá návrh, ktorým Uhorsko samostatne zariadi otázku cla a kupectva, jako to ministerský predseda neraz povedal.

Keď to my vieme, tým lepšie to môžu vedieť opozicionálni vyslanci. Tí sa ale stavajú hlúpymi a hovoria, že oni veru nevedia, čo spraví vláda vtedy, jak v Rakúsku nebude vyrovnanie prijaté a pod tou záminkou zaviedli obštrukciu proti návrhu o indemnite, dočasnom rozpočte. Voličia vidia, že opozícia zapríčiňuje krajine obštrukciou ohromné škody, a začínajú sa ohradzovať proti nej a odsudzujú ju. Dosiaľ tri právomocnosti rozhodne odsúdily obštrukciu, ktorá ničí dobrý chýr krajiny a pritom aj škodí hospodárskym záujmom krajiny.

Za týmito tromi právomocnosťami príjdu dozaista aj iné. Z tohoto vidia opozície, že nemajú za sebou obecenstvo, že voličia ani najmieň neschvaľujú obštrukciu.

A keď dobre povážime vec, nuž každý nepredpojatý pozorovateľ musí nahliadnúť, že tentoraz obštrukcia nemá ani najmenšej oprávnenosti. Dajme tomu, že opozície v svojej zaslepenosti pôjdu tak ďaleko, že proti

indemnity budú až do budúceho roku obštruktovať, tak že 1-ho januára nebude mať vláda ani konečný, ani dočasný rozpočet. Či si opozícia snáď myslí, že v tom páde 1-ho januára nedostanú plat ani štátni, ani stoliční úradníci, ani vojsko? Myslia snáď, že jak obštrukcia potrvá do 1-ho januára, že tak nikto nebude povinný platiť daň?

Či obštrukcia potrvá do januára, alebo nie, zato zostane všetko v starej koľaji. Dane sa budú platiť, a platy sa budú úradníkom vyplácať. Nuž tedy čo docielila opozícia obštrukciou? Jedine to, že pred cudzozemskom predstavila Uhorsko v takom svetle, že sme ešte dosť nedozreli, aby sme si vedeli uctiť konštitúciu a ňou poskytnuté nám práva.

Úfame sa, že jaknáhle opozície vidia, že široké vrstvy obecenstva nedržia s nimi, že predsa upustia od obštrukcie a nebudú hľadať prekaziť prijatie indemnity do konca roku.

Vyslanci pred voličmi. Minulú nedeľu dvaja vyslanci skladali účty so svojho snemovného účinkovania asíce gróf Štefan Tisza, popredný člen liberálnej strany a Gejza Polónyi, známy usporiadateľ obštrukcie.

Gróf Štefan Tisza hovoriac o práci snemu, za najvýznamnejšiu prácu označil zákon o vojanských výchovných ústavoch, pomocou ktorých sa otvorila našim rodákom otvorená cesta ku vojanskej dráhe. Zpomiedzi hospodárskych zákonov spomenutia zasluhuje zákon o poľnohospodárskych robotníkoch. Aby tento zákon doniesol skutočne blahodarné ovocie, potrebné je, žeby vrehnosti rovnako prisne trestaly jak robotníkov, tak aj statkárov, ktorí sa proti zákonu prebhešia. Pripomennl zákon o úverkových spolkoch a poukázal na jeho dobré stránky. Poukázuc na sriadenie dôchodkov duchovných pastierov, prizvukoval, že štát nesmie pri tomto kroku zastať, podpora štátu privedie do toho stavu cirkve, že kde sú cirkevné dane pri veľké, tam budú môcť byť znížené.

Pri reforme administrácie tiež sa bude musieť na to zreteľ brať, aby sa *farchy obci ulavily*; toto je cieľom aj zákona o opatrovaní chorých v nemocniciach. Vláda avšak nemohla vyvinúť väčšiu činnosť pre neistotu vyrovnania, lebo sme práve na prahu konečného vyrovnania a hľa opozície hatia činnosť snemu.

Zatým prejdúc na otázku vyrovnania, hovoril, že je Uhorsko hlavne poľnohospodársky, Rakúsko ale priemyselný štát, pre obe polovice štátu tedy životnou otázkou je, aby si vzájomne zabezpečily odbyť svojich plodín, vlastne výrobkov. Nič neobetujeme z práv krajiny keď, vidiac, že to teraz pomery vyžadujú, na istý čas, povedzme na 10 rokov, smluvu uzavreme s Rakúskom. Zbytočná vec je dokazovať prednosti terajšieho vyrovnania, veď ani národná strana nevie nič proti nemu povedať, len vo všeobecnosti tvrdí, že je zlé, do podrobností sa ale nepríšťa.

Hovoril ešte aj o obštrukcii, ktorú rozhodne odsúdil, čo úplne bezcieľnu, lebo vzdor tomu vždy sa to stane, čo chce väčšina. Obštrukcia *podkopáva nielen auktoritu vlády, lež naštrbuje aj konštitúciu.*

Gejza Polónyi dokazoval, že pre Uhorsko je jedine samostatné colné územie výhodné. Zatým hovoril o obštrukcii a dokazoval, že v terajšom páde je obštrukcia oprávnená.

Otázka kvóty. Uhorský kvótový odbor vydržoval vo štvrtok večer zasadnutie. Pojednávava sa odpoveď rakúskeho kvótového odboru, v ktorej tenže dokazoval, že Uhorsko má platiť na spoločné výdavky 38 percentov. Uhorský odbor posudzoval ten základ, na ktorom Rakúšania vypočítali, že na Uhorsko pripadne 38 percentov, a základ tento jednoducho odvrhol, o čom upovedomil rakúsky kvótový odbor. S týmto sa ďalšie vyjednávania v otázke kvóty pretrhly a odbory složia svoje mandáty, jasná oznamujú snemu, že sa nevedeli v otázke kvóty dohodnúť. Následkom tohoto na budúci rok zase kráľ určí kvótu asice podrží sa doterajšia kvóta.

Barón Bánffy u kráľa. Jeho veličenstvo prijal minulý štvrtok na osobitnom výsluchu ministerského predsedu baróna Bánffyho. Pri tejto príležitosti predložil ministerský predseda kráľovi politické rozpoloženie v Uhorsku. Kráľ po vypočutí baróna Bánffyho ubezpečil o dôvere, ktorú prechováva v neho a v celú vládu.

Nový štátny sekretár. Ministerstvo pri boku jeho veličenstva je veľmi osirotené. Nemá stáleho ministra, a do najnovšej doby nemalo ani štátneho sekretára. Teraz dostalo štátneho sekretára v osobe grófa Edmunda Széchenyiho, dočasným ministrom zostane aj naďalej ministerský predseda barón Bánffy.

Z Francúzska. Najvyššia súdna stolica rozhodla v prospech Dreyfusa, nariadiac revíziu jeho pravoty.

Predseda republiky poveril zostavením nového ministeriuma Dupuyho.

KRAJINSKÝ SNEM

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 26-ho októbra
Jako pri každej obštrukcii, tak aj teraz sú nadmier výtaní takí rečníci, ktorí sú vstave povedať na jeden dúšek tak dlhú reč, že sa ňou vyplní celé zasadnutie. Takúto službu preukázal obštrukcii Július Várossy, lebo celé zasadnutie on vyhovril. Jak milá bola ale jeho reč obštrukcii, tak smutná je pre všeobecné dobro krajiny. To ani najzafatejší nepriateľ vlády nemôže tvrdiť, žeby bol vstave čo i ten najmúdrejší človek vyše troch hodín hovoriť k veci o tom, či sa má návrh zákona o indempnate, alebo jako by sme ho mohli slovensky povedať o dočasnom rozpočte, v ten alebo iný deň začať pojednávať. O tomto predmete nebol vstave ani Várossy dlho rozprávať, aby ale zasadnutie vyhovril, nuž hovoril o voľbách, o administrácii, o korrupcii, o voze a o koze atď.

Keď konečne ustal, interpelloval Gejza Polónyi vládu, či vie o tom, že sa vo Fiume radilo niekoľko rakúskych vyslancov o tom, jako by sa dali odtrhnúť isté územia patriace ku korune sv. Štefana.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 27-ho októbra
Dneskajšie zasadnutie sa natoľko rozoznáva od včerajšieho, že miesto jedného hovorili traja rečníci. Asice Ladislav Okolicsányi, Béla Barabás a Mikuláš Bartha.

Ladislav Okolicsányi hovoril, že čokoľvek vláda robí, že je to všetko zlé.

Béla Barabás vyhlásil, že povinnosťou opposície je srútiť vládu, tým cieľom drží každý prostriedok za dovolený, nestarajúc sa o to, či prípadne neškodí parlamentarizmu.

Mikuláš Bartha dokazoval, že ani u nás ani v Rakúsku nikto nechce vyrovnanie, tedy najlepšie spravíme, keď zariadime samostatné colné územie. Zadal návrh, aby snem začal indempnitu iba 15. decembra pojednávať.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 28-ho októbra.
Opposícia neustáva v obštrukcii, rečníkov lífrujú všetky tri opposicionálne strany, asice neodvislá, národná a ľudová. Aj dnes hovorili štyria rečníci. Ján Wittmann hovoril mnoho o svojej voľbe a zatým prosil Kolomana Szélla aby dal kráľovi tú radu, žeby prepustil Bánffyho a vymenoval novú vládu. Samo sebou sa rozumie, že sa Széll na toto nepodoberie, ale kráľ ani nepotrebuje rady, vie on dobre v kom má dôverovať, vie dobre, kto chce dobro krajiny.

Za ním hovoril Franc Bolyár úlisným spôsobom, skladal vinu za obštrukciu na vládu. Ačkoľvek je rečník priateľom spoločného cla a spoločného vojska, predsa nateraz súhlasí s neodvislou stranou, ktorá chce Bánffyho srútiť a bude jej pomáhať. Pojednávanie na dnes uzavrel Mikuláš Lakatos, ktorý ostro napadol vládu, a zvlášte ministerského predsedu, lebo udajne zastupuje záujmy Rakúska proti Uhorsku. Starý pán, ktorý bol roku 1848-ho honvédom, tak sa zdá, vidí v každom zastupiteľa rakúskych záujmov, kto ustavične nehromzí na Rakúsko.

Hovoril ešte Ludvik Biró, ktorý sa hlavne zaoberal s tou otázkou, či vláda ubezpečí snem, že nebude kvóta povýšená.

Zasadnutie snemovne vyslancov dňa 29-ho októbra.
Dnes bola aj malá trhanica, ktorá je zrejmým dôkazom toho, jak rozčúlené sú mysle vyslancov.

Pojednávanie započal Peter Marjay. Ačkoľvek si neodvislá strana žiada samostatné uhorské vojsko a ačkoľvek Apponyiho národná strana je proti samostatnému vojsku, predsa tieto dve strany zostanú dobrými priateľmi, lebo majú jeden cieľ srútiť Bánffyho.

Franc Frey povedal veľmi ostrú reč, v ktorej medzi iným aj to povedal, že jak opposície teraz popustia, budú ich aj deti preklínať. Nad takýmto bezzákladným tvrdením sa snem len chutne zasmial. Pán Frey tvrdil ešte aj to, že sa aj v slobodomyselnej strane nachodia takí, ktorí neschvaľujú politiku vlády, ale tí že musia byť ticho.

Štefan Rakovszky pripomenul meno Kolomana Szentiványiho, ktorý bol predtým členom národnej teraz je ale prívržencom liberálnej strany.

Koloman *Szentiványi* sa osvedčil, že je on telom a dušou liberál, vo všetkom schvaľuje politiku vlády.

Zoltán *Zmeskal* skočil mu do reči: Koľko peňazi ste dostal od vlády na voľbu.

Gejza *Kubinyi*: Ten nemá ani najmenej čo hovoriť, kto v krpcoch tancoval pred svojimi voličmi. (To spravil *Zmeskal*.)

Mikuláš *Lakatos* ohriakol *Kubinyiho*, aby nehovoril, lebo že on už patril ku každej strane.

Gejza *Kubinyi*. Neni pravda. Ostatne pod *Bachom* som nikdy neslúžil.

Mikuláš *Lakatos*. To je podliak, nečestný človek, kto o mne hovorí, že som ja pod *Bachom* slúžil.

Teraz sa strhol taký krik a povyk, že predseda musel zasadnutie vyzdvihnúť na pár minút.

Keď zasadnutie bolo znovu otvorené, Gejza *Kubinyi* osvedčil sa, že on nepovedal o *Lakatosovi*, že pod *Bachom* slúžil, lež o *Zmeskalovi*, ktorý pred voličmi v krpcoch tancoval, aby si ich naklonil.

Mikuláš *Lakatos* tiež odvolal všetky urážajúce slová, ktoré povedal na *Kubinyiho*.

Aj *Zmeskal* sa osvedčil, asíce že on nenosil krpce od roku 1861-ho a aj vtedy len na poľovačke. Aj to tajil, žeby bol slúžil pod *Bachom*, jeho otec bol v službe ale len krátky čas.

Hovoril ešte *Július Gullner*, ktorý tvrdil, že vláda nehovorí pravdu a preto dolu s ňou.

Najbližšie zasadnutie bude vo štvrtok 3-ho novembra.

Priadky.

Učiteľ: Nevieš *Martin*, čo sa to u vdovy *Ferkovie* až do neskorej noci svietilo?

Martin: Akože by som nevedel, nuž priadky sa už začaly. Dni sa krátia a noci sa džia, no spolu sa džia aj večierky. Tieto ale naša mládež číma že by mala zahnať, ako priadkami.

Učiteľ: A ktože to už ta všetko chodí na tie priadky?

Martin: Nuž celá mládež, ako dievky tak aj mládenci.

Učiteľ: Nuž čože to už tam potom robia?

Martin: Dievčatá prajú a mládenci ich zabávajú. Dakedy sa aj poskladajú a tej streulky si uvaria.

Učiteľ: Počuj že *Martin*! Ty si dosť múdry človek, povedz mi ty, či ty môžeš dáku prácu vykonať, keď ta dakto zabáva?

Martin: Nuž veru me.

Učiteľ: No vidíš, ty sám hovoríš, že dievčatá na priadky idú preto, žeby priadly. A ako že môžu priať a pracovať, keď ich mládenci zabávajú?

Martin: Ale keď je to u nás tak v obyčaji.

Učiteľ: A dokedy že sú dievčatá na tých priadkach?

Martin: Do kedy sa im páči, alebo do kedy im naskladané svetlo trvá.

Učiteľ: A ktože ide z domu s tymito dievčenci na tie priadky?

Martin: Nikto, len sami idú.

Učiteľ: Vidíš *Martin*, že tieto priadky, ktoré si ty vašou obyčajou pomenoval, je veru veľmi odsúdenia hodná obyčaj, ktorú na každý pád v dobrú obyčaj treba premeniť.

Zlá obyčaj je už preto, že tieto priadky do neskorej noci trvajú, lebo takto sa mládež ľahko privykne noci tráviť. Vieš dobre *Martin* to porekadlo, že „noc má svoju moc.“ Dobré by bolo, keď by tieto priadky nie do neurčitého ale do určitého času, na pr. do večernej jedenástej hodny trvaly. Od šiestej do jedenástej, — to jest za päť hodín — dá sa len volačo napriať. Žeby ale priadky od určeného času ďalej netrvaly, na toto by malo predstavenstvo obce kroz hlásnika bedliť.

Druhá chyba priadok je, že dievčence prišlé bez rodičov vystavené sú všelijakým surovým rečiam a zábavkám so strany mládencov. A preto tieto nielen že sú v robote hatené ale sa aj v mravoch kazia. Potrebné by bolo, keď by na priadky prišli mládenci povinovatí boli, že by jedenkaždý pod poriadkom niečo poučného prečítal. Takto hľa by sa dievčence v robote nehatily, ale spolu s mládeňami by sa mnohému dobrému priučili.

Tretia chyba priadok je, že si mládež častokrát ku tejto schôdzke takú miestnosť vyvolí, ktorá nezodpovedá požiadavkám mravnostným. A preto takýto dom aj sám môže byť zárodkom nemravnosti mládeže.

Štvrtá chyba priadok je, že mládež ku týmto všelijakú úrodu — bez vedomia rodičov — poznáša, ktoru potom obyčajne za opojný nápoj zamení. Takto hľa mládež nielen rodičov klame, ale aj ku pijatike privyká.

Piata a najväčšia chyba priadok je, že sa dievčence na priadky púšťajú vôbec bez všetkého rodičovského dozoru.

To vieš dobre *Martin* — už dľa pádu prvých rodičov v raji, — že človek je viac naklonený k zlému, než k dobrému a to tým viac, keď je vo veku mladom.

Nech tedy rodičia nepúšťajú svoje deti — a nado všetko dievčatá — do žiadnych schôdzok a zábav bez ich dozoru, aby neztratili čistotu tela a duše, za ktorú čistotu sú nielen samé nedospelé deti zodpovedné pred Pánom Bohom, ale aj vystrihať ich majúci rodičia. Nech tedy tak rodičia ako i predstavenstvo obce na to bedba, žeby tieto priadkové schôdzky a ich miestnosti neboly pelešou nemravnosti. Nestarajme sa len o naše stádo, aby malo dobrú pašu a dobrého pastiera, ktorý ho od všetkých nerestí zachráni, ale postarajme sa aj o naše deti, v ktorých žijeme, žeby maly v každom ohľade východu kresťanskú a nepadly v korisť na ne strežúcim hltavým vlkom.

Martin môj, len to ti ešte poviem, že jako si reuť vychová dieta, takú radosť bude mať z neho na starosť, takú ľahkú smrť a odpočinok večný.

Martin: Veru pravdu majú môj radostný pán učiteľ a o napravenie tejto chyby my rodičia spolu s predstavenstvom obce nielen že budeme rozjímať, ale sa budeme usilovať ju aj napraviť. Nech ich Pán Boh žehná a majú sa mi dobre!

Učiteľ: S Bohom si choď Martin!

DOPISY.

Verbó, 1-ho novembra.

Ctený Pán Redaktor!

Ufam sa, že ráčite miesta popriať týmto pár riadkom a to tým viac, že sa obsah tohoto dopisu potahuje na osobu, ktorej vynikajúce vlastnosti a dlhá a užitočná verejná služba zaslúžia, aby boli verejnosti padané.

Hlavný slúžny nášho okresu pán Alexander Rexa odobral sa na dobre zaslúžený odpočinok. Zastupiteľstvá obcí, k okresu patriacich a inteligencia usniesli sa na tom, že z tejto príležitosti usporiadajú k počte lúčiaceho sa hlavného slúžneho banket, a že ten bude vydržiavaný 30-ho októbra. Aj od nás išli spomenutého dňa k tejto slávnosti do Nového Mesta nad Váhom okresný lekár pán Karol Hasenberg, kaplán pán Žigmond Ghimesy a zastupitelia obce.

Sišli sa páni shromáždili sa na obecnom dome v Novom Meste, kam prišiel aj jeho osvietenosť pán gróf Adolf Pongrácz, prepoš, krajinský vyslanec Mikuláš Vietorisz a iní čelní mužovia mesta a okolia. Shromáždení vyslali zpomedi seba deputáciu, ktorá priviedla pána hlavného slúžneho na mestský dom. Tu sa ujal slova kráľovský notár pán Pavel Kochanovský a peknými slovami líčil zásluby 32 rokov verne a spravodlivo úradné povinnosti svoje plniaceho hlavného slúžneho. Odtiaľ sa odobrali shromáždení do kassína k banketu, kde bolo pre 90 osôb prikrýté.

Na bankete povedal prvý prípitok krajinský vyslanec pán Mikuláš Vietorisz na Jeho veličenstvo pána kráľa. Okresný sudca pán Tityma pripil na zdravie pána hlavného slúžneho. Hovoril o „svornosti“ a pripomenul medzi iným, že pán Alexander Rexa bol ten muž, ktorého úprimnosti a zdarnému vedeniu podarilo sa v svornosti udržať národnosti a jednotlivé vierovyznania.

My so srdca prajeme odoberajúcemu sa pánu hlavnému slúžnemu, aby dobre zaslúžený odpočinok mohol dlhé a dlhé roky požívať v zdraví a slasti.

Som s úctou

Jozef Reisz.

BESEDNICA.

Na hrobitovce.

Obrázok z dediny.

(Dokončenie.)

Hroby a hrobčeky nie sú upravené dľa nejakej obvyklej formy lež práve dľa vlastnej fantázie každého. „O Marienka! Lucka! Poďte chýtro sa podívať, Hanička Kocháčkových má na hrobe krásneho anjelička, bielučkého jako spadlý sneh, a okolo neho taký krásny

venček z robených ruží a okolo celého hrobčeka venček z tohoto čerstvého kvietata. Bože, to je krásné, to ste ešte jakživ nevideli!“ (Ľudia stavajú malé sádrové sošky na hroby, ktoré po dušičkách zase odnášajú domov.)

„Dajme tam Haničke každá sviečku, však ich máme dost.“

Lucka nevie, ktorý hrob je najkrajší, či „ten s malíčkým anjeličkom, alebo s pozlátým krížom, alebo tamten, čo je jako malý lesiček,“ len to vie, že tie kameniská (pomníky kamenné) na hrobch sa jej nefúbia. „Niektorý nemá ani kríža, ani anjelička, tak ten nenie pekný.“

Papierové vence, ktoré domáce dievčatá robievajú, „sú kde tu peknejšie než tie smutné od kupca, alebo z mesta a tie červené a biele papierové pantle (stužky) sú tak veľmi veselé a svedčia na hrobch.“ Smutočné barvy všetkých národov sú na hrobch zastúpené, ani smútočna brava Činanov (biela) nechýbi.

Chlapci zdobia hrobčeky hodne strizlivejšie než dievčatá. Sbíhať kvieťa po dedine na vence, to sa nebudí a „kto by to phetol!“ Naškrabú si teda z hrobitovej steny malty, posypú bielou maltou hrob v spôsob kríža, lebo venca a je to tiež pekné! Aby sviečočky pred vetrom uchránili, snášajú tehly, obstavujú sviečočky, ale keď tehly sa rúcajú, kľaknú okolo hrobu, držia tehly rukama, uprene sledujú blikotanie svetiel, a zdá sa im, že by tak vydržali trebárs štrnásť dní. „Ale keď ten hrobár je taký prísny!“

„Chlapci ticho, sem idú pán kaplán,“ volá Cyrilko Šťastných, napolo v hrobe zakutaný. „Poďme pobozkať ruku a ty, Karlík, tu daj pozor na sviečky; až my dojdeme, môžeš ísť zas ty.“ Nový pán kaplán nezná ešte všetkých tých maličkých, i pýta sa najmenšieho: „A jako teba volajú?“ „Mňa Hantoš...“ odpovedá tázaný, a potom rozpovie mu hneď celú svoju rodinu. Pán kaplán sa usmieva a ide ďalej mimo klubu žien. Sotva zašiel, spustila Kadulíčka: „To sú veľmi úprimný človek, každého si všimnú, s každým porozprávajú, bohatý, chudobný, to je im všetko jedno.“

„No a keď došli zaopatrť našu švagrínú a videli šest malých drobniat okolo postele a siedmeho červíčka na kolíske, zaplakali! Všetci chlapci, čo boli v sieni plakali s nima, jako malé deti.“

„Ubohá tak mladá a musela so sveta, ale ja som hneď, jako ostala ležať, mojemu povedala, že nebude sama; keď umre jedna kútnica (šestonedielka) vždycky ešte dve druhé za sebou povolá.“

„Ba je to tak, ale ona sa aj sama seba zkazila. Bola tej práce tak dychtivá, to vám hneď na druhý den vyšla na dvor, — aspoň vraj tam husiam trochu niečoho hodím — na to zdrvila ju zima, ľahla a viac ani nestala.“

„Vy mladé teraz tomu neveríte, ale moja mamička hovorievali, že kútnica má byť za plachtou než slnko vyjde, v pravé poludnie a keď slniečko zajde. V tom čase že nemá ani len nohou na zem šľapnúť. Vždycky nám prikazovala: „Len deti, keď budete v kúte, dajte si pozor na svoje telo, nepite trungu, ani kávy — vtedy teprv kávu začínali pijať, ani ju nevedeli všade variť — so zdravím nenie čo špasovať; najlepšie je pre kútnicu trochu raseovej polievky s rezaním a tepló.“

„Naša sesternica Simečková, jestli ste o nej počuly, tiež sa tak sprevalila so sveta. Všetci odišli z domu kopat zemiaky a starček, čo u nich bývali, mali byť s ňou doma. A on chcel, žeby predať rad sa šiel aspoň podívať za tými kopácami. „No idte, starček, idte, veď ja tu môžem byť chvíľku sama,“ riekla ona.“

„No, pôjdem Hanička, ale nestávaj, aby si si neublížila a nikomu sa neoblasuj, kto by ťa jako volal.“ Nuž v poludnie zachcelo sa Simečke vody. Zišla dolu a zazdalo sa jej, jako by ju ten starček volal oknom, a celý ten starček jako by bol v tom okne vypodobený. „Čo chcete starček!“ ozvala sa.

„Jaj, Ježiš Maria, ona sa ozvala? Tá si dala!“ otriasla sa s hrúzou Šurmanka. „Dostala snáď nátku do prsú, čo!?“

„Ale keby len nátku. Šla ešte do siene, napila sa a došla späť do izby — mysl a jej hneď zatemnila a tam uzrela vraj chlapa ako hora za stolom a fúziská až po pás — ona zakríkla Ježiš Maria a padla na zem, kým ten starček došli, našli ju skoro mrtvú, a neviem za koľko týždňov potom skonala. Je tu chuderka pochovaná, čo je tam tá biela panenka Maria na hrobe, tú si vzdýcky na tej nemoci v tej nemoci na hrob vinšovala, aby ju na dušičky tam postavili.“

„A či je ten hrob vedľa?“

„To je toho Netrela čo mal tú Belehradčanku.“

„Tiež vraj šiel ten Netrel v noci domov — bol to raubšic — a na jeho domku zakuvikal kuvik. „Pojdeš odtiaľ, však ma nevyvoláš!“ zakríkol na nebo, a do troch dní bolo po ňom.“

U hrobu s nápisom: „Tuná odpočívá J. M. od svojej vernej manželky horko oplakavaný,“ kľučí vdova. Plače za nebohým jedenást rokov, žije len svojím deťom. Co nebožtík umrel, „celý svet sa jej zdá inakší“. Oči si plačom zkazila, bez okuliarov už ani siť nemôže, ani hospodárstvo ju neteší, ani jej tak nejde jako za nebohého. „Keďby bol môj nebohý tatko živý“ — začína každú reč a truchli zo všetkej myšli svojej z celej duše svojej za dobrým mužom.

Vedľa iná vdova tiež plače, ale spomienky jej sú o mnoho smutnejšie. Spomína, jako im veritelia všetko predali, zrovna keď si mala brať hodného, sporiadaného šuhaja kováča. S bolestným srdcom dovrávala mu, že zo svadby nič nebude, že od predsa musí mať nejaký ten groš do remesla. Vyplakali, rozlúčili sa, on šiel do sveta, ona do služby. Po roku jej rodičia nahovorili iného, jej to bolo ľahostajné, „keď nedostala, čo ju tešilo, tak šla za bárskeho.“

Snáď pocítil to jej muž — „medzi manželmi kto môže sudiť leda Pán Boh sam,“ — toľko však je isté, že boh oba veľmi nešťastní. Deti síce pribývalo, ale ani tie nepocítily rodičovskej lásky dvúch srdci nikdy nespriaznených a majetok, ktorý on priniesol, tratil v kartách a po krémách. Muž bil a bil ju, zrazu bosá a polo oblečená „vandrovala“ po zamrzlom sňahu v noci k súcitným susedám a schovala sa so smrteľnou úzkosťou, že muž, ktorý ju hľadá s lampou a palicou po pôjde domok zapáli a čo potom?

Spomínala, jako za dlhých bezsenných nocí, keď ston so spustlými kamarátmi popíjal, vtieralo sa jej na mysl hrešenie, bitka, keby bol aspoň to Pánboh dal, že by si aspoň rok bez nebo odpočinula; ale nie, neublížila kuratu, neprajela ani poslednému žobrákovi na ceste ničो zleho; nie ani, jemu nechcela oči zatlačiť a radšej by ehcela prosiť Báu Boha, aby jej život zkrátil, a ani to nepomyslela, kto by sa ujal tých nevinných detí!

Jako pred obrazom Matky Božej ruky spinavala a plakávala: „V čom som sa ja zarmútená prehrešila! Čim som ťa Pane Bože rozhnevala, že si na mňa nešťastnicu zapomenul. Panenka sedembolestná, aspoň ty slutuj sa oado mnou a za mňa smutnú oroduj. Ved som

bola ženou poriadnou od mojej mladosti; mohli sme spolu žiť jako dve kuriatka!“

A s hrúzou i dnes otriasala sa pri spomienkach na výjavy hrozného ich manželského života a plakala ľútostive než šťastnejšia družka vedľa.

Rôznymi city pobúrené modlili sa a plakaly ženy a matky na všetkých tých krížoch. Márne všetky túhy, „čo táto zem prijala, nikdy viac nenavrátí.“

To si myslela tiež pani nadučiteľová a preto nemohla usušiť slzy nad hrobom svojho jedináčka.

Pani Klepandrová to už nemohla vidieť, i šla ju potešiť. Pri reči človek aj na trápenie pozabudne. „Dobry večer, pani nadučiteľová! To tu leží váš chlapček! No čo sa mu stalo, veď som ho videla ešte v utorok, behal jako srnka. No neplačte, malým deťom vraj nemáme brániť, jako stojí v písme. Poslúchali ste doktora pravda, to ste nemali, veď oni tí doktori nič nevedia. On dojde, vypýta sa, čo to dieťa robilo, kde bolo, povie čo mu máte robiť a potom odíde. To už tá matka musí sama vedieť, čo a jako má robiť.“

Nám tiež umrel chlapček, hovorila ďalej pani Klepandrová môj si na ňom veľmi zakladal, boly pred ním samé dievčatá, tým viac nám bol vzácny, a razom z jara, oblečiem ho do čistej košielky, naši navázali humno, a on že pôjde tiež navázať so svojím vozičkom. Čo, myslela som si, bež, na dvore je vetrno! Ale milý chlapec soberie sa za nimi do humna, šiel až k holomnici. Starý vidiac že je chlapcovi zima, shodil dolu huňu, zamotal ho a domov s ním. Večer chlapec rozpálený jako pivónia, reku, do rana mu bude lepšie, tak vtej veľkej práci, ani si človek všetkého nevšímne.

A potom keď doktor povedal, „nenie mu pomoci,“ to sme si tiež vinu dávali. O, jaj to je bolesť, plakávali sme oba jako malé deti o neho, ale som povedala, však si dám lepší pozor. Mali sme potom ešte dvúch, pomyšlite si! Jednej jasene chlapec hybaj za humná, svliekli sa a hop do vody. Ja kričím: Francko, Jožko, pakujte sa mi domov, čo teraz s kúpaním? a pekne oba dostali ten záškrt, a ja vzala varechu, strčila som im ju do hubičiek, — starý ich musel pevne držať — a ja palcami som im to v tom hrdielku všetko potlačila. Matička sedembolestná, tí kričali! No vidia, potom studené obkladky a bolo dobre. Ale ten jeden si tri týždne poležal, má moju natúru, je háklivejší.

Také nachladené dieťa možno naparovat pelinkou, hrebíčkom, malkovou zelinou. Tak tieto babské lieky sú koľko ráz lepšie než doktorské; čo doktor, povie tak a tak, a teraz to robte, či to nature slúži, lebo nie. Vzdýcky bývajú deti jeden po otcovi druhé po matke.“

Nemožno zachytnúť všetky tie rozhovory a myšlienky od všetkých krížov! Kto pochopí myšlienky tam tej smutnej ženy v čiernom obleku? Stojí tiež pred pomníkom mužovým, nepohnutá jako socha, nevie o sebe ani o svojom okolí...

Studená hmla jako závoj počala haliť celý kraj, v šere stupňujú sa hrúzy hrobitova, túha po tých, ktorí pod zeleným hrobom spia večný tichý sen, mocne búri v srdci, zalkáte bolestne a žiaľne lúčite sa zo zelenou záhradou mrtvých. Na veži odbily hodiny šiestu, a s posledným jasným úderom hodín rozzvučaly sa i zvony a truchlive vyhrávajú vsmutnú tichú noc našim zosnulým miláčkom. Smutná žena v čiernom obleku odchádza posledná.

Hospodárske rady.

Prezimovanie jablk. Rusi prezimujúajú jablká nasledujúcim zvláštnym spôsobom: zrelé, zdravé jablká na čisto umyjú a keď uschly, poukladajú ich do čistého súdka. Keď je súdok už jablkami naplnený, vtedy nalejú doňho slanej vody, tak že sa jablká celkom pod vodou nachodia. Vtedy zadbujú súdok a kým nezačne mrznúť, uložia ho do fadovne, a potom ale na nejaké chladné miesto. Spomenutá slaná voda sa tak pripravuje, že na 25 litrov vody dá sa riadny pohár soli, nechá sa zovrieť, a keď voda vychladla, vleje sa na jablká.

Jako sa dajú orechy čerstvo udržať? Jako vieme, orechy čoskoro soschnú, alebo splesnivejú. Aby sme tomuto vyhli, oprobujme nasledujúci spôsob. Orechy hneď po sobraní poukladajme do takých kvetných črepníkov, ktoré sme prv dobre vyčistili a na dne nachodiacu sa dierku zapchali. Keď sú črepníky už plné orechami, vtedy ich nejakou príhodnou látkou zaviažeme a zakopeme v záhrade asi na 2 stopy hlboko do zeme. Odtiaľto potom vyberajme jeden za druhým črepníky, v ktorých sa orechy celkom čerstvé a zdravé udržia. Tento samý spôsob môžeme upotrebiť aj pri lieskových orechoch.

Vypustosenie mušiek z hrachu a šošovice. Jedna z najťažších vecí je vypustiť mušky z hrachu a šošovice. Obyčajne dvojakým spôsobom zvykli tieto mušky kántrif. Asice sirkou a teplom.

Kántrenie mušiek sirkou má tú zlú vlastnosť, že sirka veľmi zle zaácha a preto je aj nadmier neprijemná.

Kántrenie mušiek teplom záleží v tom, že muškovitú šošovicu, alebo hrach po pečení chleba nasypú do horúcej pece, tak že mušky zhnú.

Aj tento spôsob kántrenia je dosť obtížny a popri tom má aj tú zlú vlastnosť, že sa kličivosť hrachu a šošovice skoro celkom zničí. Berúc do ohľadu neprijemnosti spojené s udanými dvomi spôsobami kántrenia, spravme prábu s nasledujúcim, odporúčania hodným spôsobom.

Mušky sa už behom decembra úplne vyvinú pri tom sú ale celkom zkrabnuté. Uložme tedy na siatie určenú šošovicu a hrach na jedon lebo dva týždne do miestnosti, v ktorej býva tak teplo jako v júli. Mušky v tejto teplote oživnú, ponač ale k jejich vyžitú potrebné zelené rastlinné látky nenájdu, tak nevyhnutne vyhynú.

Hrozná nemoc vo Viedni.

Jestli to bude i vôľa Božia, lekárskej vede podarí sa zamedziť rozšírenie sa strašného indického moru, ktorý pred dvomi týždňami následkom neopatrnosti jedného sluhu vypukol vo viedeňskej všeobecnej nemocnici.

Jako sme boli minule oznámili, strašnej nemoci podľahol sluha Franca Bariš a jeho lekár dr Müller, ktorý svoju sebaobetavosť tiež zaplatil životom. Krem týchto ochorely i dve opatrovnice Pechová a Hohegerová. Lekárovi Pöchovi, ktorý bol vyslaný na miesto zomrelého doktora Müllera liečiť opatrovnice, podarilo sa životu zachrániť len Hohegerovú, opatrovnica Albina Pechová ale podľahla ťažkej nemoci v noci zo soboty na nedeľu a bola pochovaná za takých poriadkov, jako predošlé dve obeť moru sluha Bariš a lekár Müller.

Dosavád teda strašná nemoc vyžiadala tri obeť. Opatrovnica Hohegerová sa dobre cíti a tie osoby, ktoré boli postavené pod dozor preto, že sa so zomrelým sluhom potýkali, cítia sa veľmi dobre a dosavád vôbec nepobadali na nich žiadne príznaky strašnej choroby pestis. Jest tedy základná nádej, že šírenie choroby môže sa považovať za prekazené a že už viac obetí nebude vyžadovať.

Že jak veľkú opatrnosť vyžadovalo liečenie chorých, ukazuje nasledovné zachádzanie lekára Pöcha, ktorý bol zavretý v osobitom oddelení s nemocnými na pestis. Lekár Pöch denne šestnásť ráz sa musel okúpať a preobliecť. Kúpal a preobliekal sa vždy osobite po návšteve každého chorého, aby nepreniesol na sebe bacilly pestisu na pr. z opatrovnice Pechovej na švagra Barišovho, ktorý bol len v podozrení že upadne do tejže choroby. Táto sebaobetavá opatera chorých lekára Pöcha cele vysilila, tak že minulý týždeň v piatok cele vyslabnutý už-úž ustával v liečení chorých a cestou telefonu žiadal si pomoc. Vyslaný bol hneď mladý lekár dr. Knöpfelmacher do osobitého oddelenia nemocnice, ale tomuto nenaskytlo sa mnoho práce, lebo lekár Pöch po 24-hodinovom odpočinku opäť nadobudnul sily a teraz zase opatruje na neho sverené osoby.

O priebeh nebezpečnej choroby veľmi zaujímal sa i jeho veličenstvo kráľ. So sústrastou dozvedal sa o osude tých, ktorí padli za obeť nebezpečnej nemoci a ponáhal sa vyznačiť tých, ktorí sebaobetave ošetrovali chorých. Tak pozornosť panovníkova padla v prvom rade na lekára Pöcha, ktorý skutočne s opovržením vlastného života ošetroval svojho kolegu dra Müllera a ostatných chorých, aby chytľavej nemoci urobil koniec a ochránil obyvateľstvo nielen Viedne, ale možno rieci celej strednej Európy od strašného moru. Jeho veličenstvo udelil Pöchovi za tieto jeho zásluhy rytiersky kríž rádu Franca Jozefa. Tie opatrovnice rádu sestár milosrdných, ktoré pomáhaly Pöchovi pri opatere chorých a podozrivých, vyznačil kráľ medaillou novozaloženého rádu Alžbety. Touto medaillou je vyznačená i opatrovnica Hohegerová, ktorá bola opatrovala sluhu Bariša.

Z osihoteného oddelenia nemocnice nateraz ešte nesmie nikto von, prednášky ale pre poslucháčov lekárskeho sa už započaly.

CHÝRNÍK.

Jeho veličenstvo kráľ na sviatok Všetechsvätých na jeden deň odcestoval do Viedne, kde so svojou dcérou arcikňažnou Mariou Valeriou bol v hrobke chrámu kapucínskeho a tam sa dlhší čas modlil pri rakvi svojej manželky, svojho syna a svojej matky. Po odbavení pobožnosti jeho veličenstvo navrátil sa do Budapešti a odtiaľto odcestoval do Gedelova.

Nemecký cisár v Jerusaleme. Nemecký cisár so svojou manželkou a veľkým sprievodom dňa 29. októbra došiel z Carihradu do Jerusalema, kde bol tamojšími vrchnosťami veľmi okázale prijatý. V deň reformácie bol pri posviacke prvého evanjelického chrámu v Jerusaleme, kde povedal veľavýznamnú reč, blásajúc pokoj a lásku naproti spolubližným a upomínajúc na to, žeby všetci kresťania na Východe žili v bratskej shode. Po posviacke chrámu prijímal cisár deputácie všetkých tamojších cirkiev a vrchností a obzvlášť mile prekvapil cisár deputáciu tamojšej rímsko-katolíckej cirkve nemeckej. Cisár totiž dostal bol darom od tureckého sultána jeden pozemok pri Jerusaleme, na ktorom stál ten dom, kde Maria po vzkříšení jej Jediného Syna žila a na nebe vstúpila a tento pozemok daroval cisár katolíckej cirkve. Tento pekný skutok cisára vzbudil v katolíckych kruhoch dobrý dojem, že sa cisár Vilhelm, ktorý je evanjelikom, tak pekne stará o zveladenie kat. cirkve. Rímsky sv. otec keď sa dozvedel o dane, telegraficky ďakoval cisárovi a ubezpečil ho, že mu za to všetci katolíci budú navždy povďační. — Cisársky pár pobavi sa na okolí Jerusalema za týždeň a už navštívil všetky sväté miesta: Golgotu, hrob Ježišov, horu Olivetskú, Betlehem, Nazarét Jericho a iné mestá, kde žil vyučoval Ježiš Kristus.

Meniny knieža-primasa. Knieža-primas kardinál Klaudius Vaszary v nedeľu svätzil svoje meniny. Z tejto príležitosti mnohí pozdravili starušského arcipastiera v telegramoch a listoch, jako i ústne. V sobotu na popoludnie bola u knieža-primasa deputácia ústredného seminára a vyslanstvo diecesálneho kniazstva. Knieža-primas vrele poďakoval sa za blahoželania.

Vyznačenia Jeho veličenstva kráľ udelil ministerskému radcovi Júliusovi Forsterovi malý kríž rádu sv. Štefana, drovi Aurelovi Törökovi professorovi na budapeštianskej universite a drovi Bélovi Romymu, triednemu radcovi v ministerskom predsedníctve ale rád železnej koruny III. triedy za tie zásluhy, ktoré si spomenutí nadobudli okolo pohrabu kráľa Bélu III. a jeho manželky.

Mikado nášmu kráľovi. Japonský cisár zavďačil sa nášmu panovníkovi skvelým jubilejným darom. Dra-hokamami zdobený veľký rád „Chrysanthemum“ daroval jeho veličenstvu nášmu kráľovi. Kráľovnej Alžbete ale daroval veľký rád koruny. Pravda, keď mikado tieto dary odoslal, vtedy sa ešte nestala oná hrozná vražda v Genfe. Mikado tieto rády udeľuje len v najzriedkavejších prípadoch. V novšom čase rád Chrysanthemum dostal len ruský cár a nemecký cisár. S odovzdaním rádov poverený je japonský knieža Kau-in.

Na pamiatku cisárskeho jubiläuma jeho veličenstva mestská rada vo Lvove jednohlasne uzavrela, že pre nevyliečiteľných nemocných vystaví nákladom 300 000 zlatých útulinu, ktorá bude nosiť meno jeho veličenstva. Rada ďalej uzavrela v mene mesta zaslať jeho veličenstvu adresu vďaky a holdu.

Smrť Baltazár Horváth, bývalý minister pravosúdia po dlhotrvanlivej nemoci zomrel dňa 28. októbra v Budapešti. Horváth narodil sa v Szombathelyi r. 1822 z chudobných rodičov a po obdržaní právnického diplomu r. 1848. zvolilo ho mesto Szombathely za kraj. vyslanca. Keď uhorský snem v búrlivých časoch musel do Debrecína. Horváth ta šiel a tu podpísal Kossuthom osnované osvedčenie, ktorým 14. apr. 1849. vypovedali detronizáciu dynastie Habsburgov. Preto postavený bol pred vojanský súd, ktorý odsúdil ho na doživotný žalár, ale už r. 1850. dostal amnestiu. Na sneme bol verným prívržencom Franca Deáka, ktorý si ho veľmi vysoko vážil čo výtečného právnika a tvoreu zákonov. Po vyrovnaní na Deákovo odporúčanie vymenoval ho korunovaný kráľ za ministra pravosúdia. Jako minister nadobudol si nevädnuce zásluhy, lebo vždy slobodomyselnosť viedla ho v jeho ťažkej úlohe sriadiť právne pomery Uhorska. Pod jeho ministerstvom donesené boli zákony, ktorými sa urovnoprávnili národnosti, sotrel trest palicovania a ktorými sa sriadily právne pomery naše nastavšie následkom zrušenia urbárstva. Natolko mal na srdci záujem pospolitého ľudu, že jeho návrhy stretly sa so silným odporom so strany aristokracie, ktorá rozhorčene brojila proti demokratickému ministrovi. Horváth preto r. 1871. vzdal sa ministerskej torby a tak ním započal veľké reformy z čiastky ešte nie sú prevedené. Pritom ale až do r. 1892. ostal členom snemovne vyslancov. On bol jediným ministrom krom Deáka, ktorý uspokojac sa všeobecným uznaním svojich zásluh, neprijal žiadne titule a rády. V posledných rokoch trpel na oči, neskôr pridružila sa k tomu druhá nemoc: črevný rak, na ktorý teraz zomrel v 76 roku svojho požehnaného života. Pohrab Horváthov odbýval sa v nedeľu dňa 30. okt. v prítomnosti vyvodiacich ľudí verejného života. Po cirkevných obradoch v peknej reči rozlúčil sa s neobým predseda snemovne vyslancov Desider Szilágyi.

Kráľovské uznanie. Jeho veličenstvo kráľ kázal vysloviť skutočnému vnútornému tajnému radcovi a uhorskému hl. pohárnikovi grófovi Tasilovi Festetichovi svoje najvyššie uznanie za tú obetovosť, ktorú gróf prejavuje v záujme hospodárskej odbornej výučby a menovite v záujme hospodárskeho ústavu v Keszthelyi.

Zemské pozostatky zvečenej kráľovnej, ktoré boli predbežne len na dočasnom mieste uložené v krypte chrámu viedeňskych kapucínov, dňa 29. októbra uložily konečne na večný odpočinok. Preloženie rakve do skvostného sarkofagu previedlo sa za tichej pobožnosti. Sarkofag kráľovnej postavili bezprostredne ku rakve korunného princa Rudolfa a z mede zhotovenú postriebrenú rakvu vložili do sarkofagu. Na dolnom konci rakve pripravená je jedna medená tabula, na ktorej vidno latinský nápis, ktorý znie v slovenčine nasledovne: Nech odpočívá v pokoji! Alžbeta Amalia Eugenia, cisárovna Rakúska a kráľovna Uhorska, dcéra bavorského kniežata Maximiliana Jozefa a knážny Ludoviky. Narodená v kaštieli Possenhofen dňa 24. decembra roku 1837. Vydatá za cisára Franca Jozefa I. vo Viedni dňa 24. apríla roku 1857. Za uhorskú kráľovnú korunovaná v Budíne dňa 8. júna roku 1867. Zomrela v Genfe dňa 10. septembra roku 1898.

Mrtvola Štefana Pápayho, bývalého šéfa kabinetnej kancelárie vo viedeňskom cimiteri vykopalí a v trojnásobnej rakve dopravili do Budapešte, kde ju minulý týždeň v hrobítve na konci Kerepešskej cesty v najväčšej tichosti posvätili a uložili do krypty. Pritom vykone prítomná bola len vdova a najbližšia rodina zosnulého.

Kráľ v Spiši. Hlavný župan spišskej stolice gróf Zeno Csáky po tieto dni bol na výsluchu u jeho veličenstva kráľa. Hlavný župan tlumočil pred trónom sústrast stolice nad brozným úderom, ktorý zastihol panovnícku rodinu a celú vlasť odumretím vremlilovanej kráľovnej. Pri tejto príležitosti prišla do reči i vystála návšteva kráľa v Spiši. Jeho veličenstvo taktó odpovedal: „Nádejem sa, že pri druhej príležitosti navštívim kraj spišskej stolice“. Sľub kráľov — ako z Levoče oznamujú — vzbudil v Spiši: veľkú radosť.

Zahrada kráľa Matiaša. Kráľ Matiaš za času svojho panovania bol mal pod takzvaným Orlovým vrchom (Sashegy) utešenú zahradu, ktorú okrášľovalo mnoho južných stromov a rastlín. Rozkvet týchto napomáhaly pramene teplej vody, ktoré sú pod tým vrchom. Udajne na tomto mieste znova sriada podobnú zahradu ako náhle dohotovia stavbu kráľovského paláca na budínskej strane.

Nemecká cisárovná v háreme. Nemecká cisárovná počas pobytu so svojim manželom cisárom Vilhelmom v Carihrade, v spievode tureckého sultána navštívila jeho hárem, kde sa viac než tri hodiny pobavila. Cisárovná obzrela si všetky miestnosti skvostne zariadeného harému. Eunuchovia počas návštevy nesmeli do háremu, ale v radoch stáli u dvier a na chodbách a v ich červenej baršúňovej rovnosťate poskytovali pekný obraz. V háreme žijúce ženské darovali cisárovnej jeden utešený a drahý koberec, na ktorom za viac mesiacov pracovali. Cisárovná zas rozdávala hodinky, náprsné a vlasové ihly a inšie šperky. Odalisky predstavy rôzne východné tance a dve na klavíri zahraly nemeckú hymnu. Zástoj tlumočnika vyplnila dcéra Afendiho Kurti-ho; cisárovná s dcérami sultánovými však rozprávala sa po francúzsky.

Bezbožník. Nejaký bezbožný človek v budapeštianskom cmíteri porúchal pomník 48-ického generála Juraja Klapku, ktorý počas boja za slodobu mužne bránil Komárno. Hlavné mesto dalo pomník opraviť jednému umelcovi, ktorý teraz vyzval hlavné mesto, aby vyplnilo svoj sľub daný pri odhalení, že totiž dá zhotoviť pekné mrežky okolo hrobu a vysadí úzadie sochy lipami. Hlavné mesto najbližšie zadost' urobí umelcovmu vyzvaníu.

Hrom objavil starožitnosť. Nedávno objavená bola neďaleko Volterry v Itálii starožitnosť, ktorá by istotne bola ešte dlho zostala tajemstvom, keby nebol k jej odokrytiu prispel hrom. Nad okolím miesta sa strhla veľká búrka a hrom uderil do jedného starého stromu. Majiteľ dal strom vyťať a keď robotníci korene stromu vykopávali, prišli na úplne zachovaný hrob z doby 14. alebo 15. stoloetia. Hrob tento je priestranný, má podobu kruhovitú a v prostriedku podporený je silným štvorhranatým stĺpom. Do okola obložený je veľkými kamennými doskami, ktoré sú tak spojené, že tvoria jedno klenutie. Hrob nachádza sa v dobrom stave, našli v ňom mnoho nádob naplnených popolom a iné staré veci.

Orangutang (opica) umelcom na klavíre. Najnovšia sensácia v Paríži je jeden orangutang, ktorý hrá klavír. Majstroví toho zvierata po dlhom trápení podarilo sa vycvičiť zviera natoľko, že vie zahrat na pianu prvú polovicu jednej hudobnej skladby. Ak orangutang privykne ku podnebiu, naučí sa behom času celý nápev. Zoológovia sa veľmi zaujímajú o vec a tvrdia, že opica má prirodzené vlohy ku hudbe. Zaujímavejšie je ale osvedčenie jedného francúzskeho hudobného kritika, ktorý povedal, že opice, ak to tak ďalej pôjde, prevýšia v hudbe aj ľudí, lebo človek nebude nikdy vstave hrať štvorručné kusy, — opica ale áno.

Rozľútený ľud. V temešskej obci Ferendia sošalel istý Alex. Lazar a sekerou zavraždil jedného 12-ročného chlapca. Po hroznom skutku šiel k rychtárovi a riekol, že chlapca zabil následkom božského vnuknutia. Rychtár hneď dal blúzniaceho vraha poviazať a na obecňom dome zatknúť a sám ponáhlal sa do susednej dediny pre žandárov. Pokým rychtár v susednej obci chodil, krvavým skutkom šialenca rozľútení občania napadli obecňi dom, dvere rozbúchali, strážnikov odobrali a pomäteného Lazara vyvliekli na ulicu, kde ho zabili a takrečeno na kusy roztrhali. Keď žandári došli, našli už len hrezne dokaličenú mrtvolu. Do obce so strany vrchnosti došiel vyšetrojúci sudca a kráľ. fíškál a zaraz zaviedli prisne vyšetrovanie. Ľud všetko tají, ačkoľvek nebolo človeka v obci, ktorý by sa nebol zúčastnil na hroznom súde.

Z Trnavy píšú, že na tamojšej železničnej stanici srazily sa dva nákladné vlaky, následkom čoho 10 vozňov sa porúchalo. Kto je príčinou nehody, posiaľ nenie vypátrané. — Tiež pri Trnave, neďaleko Brestován posiaľ neznámy človek strelil na železničného strážnika, ale na šťastie netrafil ho. Útočníka hľadajú, lebo i minulý deň ktosi strelil na osobitný vlak a ľahko ranil na tvári vodiča vlaku

Rýchťár samovrahom. Fridrich Medzihradský, rychtár obce Liptovského Sv. Kríža po službách Božích dňa 23. okt. vyšiel do jednej vzdialenej stodoly a obesil sa. Keď ho zbadali, už bol mrtvý. Samovražda starého rychtára zapríčinila na okolí všeobecný ruch lebo sa nevie, čo pohlo 60-ročného starca ku samovražde.

O pôvode smutnej vřby v Europe. Smutná vřba pochádza z Persie. Pivý strom tohto druhu vypestoval v Europe anglický básnik Alexander Pope († 1744). Hovorí, že raz dostal do daru košík naplnený figami, na ktorom spozoroval ešte zelený prúťik so sviežimi pukami. Vytiahol prúťik, zasadil ho do vlhkej zeme a z prúťika vzrástol strom: smutná vřba.

Obrovský organ zhotovil behom 15-ročnej ustavičnej práce jeden Talian menom Zboridi a vystaví ho na výstave v Paríži roku 1900. Tento hudobný stroj, ktorý nazval vynálezca autoelektropolyfonom, obsahuje každý druh koncertnej hudby a skrýva v sebe 80.000 hudobných nástrojov, ktoré stály asi 60.000 frankov. Autoelektropolyfon uvedie sa v pohyb dvúma petroleumovými motormi, z ktorých každý rovná sa trom koňským silám a tieto zas uvádza v pohyb elektrický motor, ktorý zároveň osvetľuje vnútro stroja. Druhý dynamický stroj ženie mechanismus všetkých hudobných nástrojov. Pre dopravu obrovského stroja treba sú dva železničné vozne. Stroj bude venovaný talianskej kráľovnej Margarete, keď navštíví svetovú výstavu.

Obete jedovatých hadov v Indii. Jedovatí hadi pustošia veľké počty indických obyvateľov. V Indii každého roku zomre mnoho tisíc ľudí následkom uštipnutia hadom. Od r. 1876 do r. 1897 padlo v obet 433.300 ľudí. Toto ohromné číslo dokazuje, že sú hadi v Indii mnoho nebezpečnejší a pre tamojší ľud zhubnejší ako divé zvery. V tejto istej dobe roztrhaly divé zvery len 64.287 ľudí. Priemerne padne v Indii každoročne 20.000 ľudí v obet hadom a dravým zverom, lež v posledných rokoch počet takýchto obetí prevyšuje značne priemerné číslo. Tak ku pr. zabynulo r. 1875 len 21.226 ľudí týmto spôsobom ale roku 1896 dosiahol počet obetí číslo 24.000. Lež, hadi v Indii nehubia len ľudí lež aj hovädzí a iný menší dobytok. Od r. 1875 usmrtili hadi a divé zvery v Indii 500.000 domácich zvierat.

Nešťastie pri pokrivaní chrámu. Minulý týždeň v pntok v Lipt. Sv. Mikuláš traja plechári pokrývali tamejší rtm. kat. kostol. Rebríky neboli dobre pripevnené, lebo všetci traja plechári padli aj s rebríkmi s vysokého dachu na zem a utrpeli veľmi ťažké rany. Vreňnosť zaviedla vyšetrovanie.

Zelezničné nešťastie udalo sa na košicko-oderbergskej drábe. Z Iglova totiž oznamujú, že z Košíc dňa 2 t. m. popoludní odišly rýchlovlak pri Spišskej Sobote vyšiel sa z kofajnic. Z pomedzi cestovateľov a zamestnancov vlaku udajne mnohí utrpeli ťažké rany; vodič vlaku zomrel. Na vlaku bolo i viac budapeštianskych cestovateľov.

Uhorské kone vo Francúzsku. Zo Segedína oznamujú, že po tieto dni došli tu francúzskou vládou poverení kupci, ktorí tam chcjú 3000 dolnozemských koní zakúpiť. Na umiestnenie koní prenajali budovy segedínskej pánice a už i uzavreli smluvu na dodávanie sena.

Kto plietol ponajprv punčochy? Až po najnovšiu dobu sa všeobecne myslelo, že sú punčochy vynálezom stredovekým. Ale objavy v hrobách podaly dôkaz, že tento odev užívali už i starí Egypťania. Staroegyptské punčochy boli shtovené z ovčej vlny a boli podobné našim punčochám. Rozdeľujú sa od nich len natoľko, že sa končia vo dvúch výklenkoch, ako terajšie rukavice s palcom. Túto podobu volili praktickí starí Egypťania preto, aby mali kde prepásat remeň od sandálov. Očká sú objemnejšie, z čoho sa dá zatvárať, že oni plietli hrubšími ihlicami, než teraz, alebo že sa k tomu účelu drevené tyčky užívaly. Päta bola zhotovená veľmi umele a na celkom rozdielny spôsob od terajšej práce.

Žalúdok ako stroj na fabrikovanie starých peňazí. Zajímavým spôsobom objavil nedávno jeden francúzsky lekár, ako obzvlášť v Taliansku falšujú alebo lepšie povedano farbja teraz zhotovené a starým napodobené peniaze, aby dostali hneď starú barvu. Asiže jeden chlapec náhodou prežrel kliniec zhotovený z nejakej kovovej smiešaniny a keď ho o pár dní vydal zo seba, ostrie klinca a hrany sa sodraly a celý dostal zvláštnu zelenotmavú barvu. Lekár zkušmal ďalej a tu vysvitlo, že barva čiastočne v žalúdku zkaženého klinca je totožná s tou barvou, jakú majú staré peniaze, pričom zistilo sa, že v Taliansku práve týmto spôsobom falšujú staré peniaze, menovite pochádzajúce z časov rimanskej republiky. Lenže nedajú ich prežreť deťom lež morkám. Morky o niekoľko dní vydajú prehltnuté peniaze, ktoré

následkom chemického účinku žalúdovej kyseliny silne sú sodraté a peknu tmavou barvou t. zv. platinou potiahnuté.

Épitészeti szemle. VII. évfolyam. XV. füzet Budapest, 1898. Szerkeszti Bobula János. Tartalom: Azok a bíráló bizottságok! Vx.-tól. — Tudomány és művészet. Vz.-ől — A szobrászokról és a bírálókról. — A főváros művészete. — A szobrászok feljajdulása. — Kell-e program a királyné műemlékre? Irta: Több érdekelt művész. — Velence festészete a XV. és XVI. században — Vegyések. — Tervpályázatok. — A magy. kir. államvasutak menetrendje. — Hirdetések. Budapest, 1898. Werbőczy kő- és könyvnyomda részvénytársaság. IV. ker., Vármege-utca 11—13.

KU OBRÁZKU.

Pri kolovrátku.

Čím ďalej, tým väčšmi prechádza kolovrátko v pekne pamiatky dávnejšej minulosti. Len pred krátkymi pár rokmi nebolo domácnosti bez tohto nevyhnutného stroja a v dnešajších časoch veru už dosť poriadku vidíme kolovrátko. Miňajú, miňajú sa už tie časy, keď dcérka pri kolovrate napriadla nití pre matku, ktorá potom na krosnách natkala plátna pre svoju dcéru, budúcu mladuchu I náš obrázok predstavuje takú usilovnú devu, ktorá poustanie v peknej práci pri kolovrátku, zabáva sa so svojou spoločnicou malou cickou.

K OBVESELENIU.

Sklamanie.

Barón X. hlasom poľutovania osloví jedného starého zobráka:

— Ci už dávno chodíte po žebraní, úbohý človeče?

— Už štyridsať rokov.

— Tak? No to vaše zamestnanie musí byť výnosné, keď tak dlhé časy môžete z neho vyžiť! — riekol barón a odišiel.

*

Potreba kúpeľov.

„Vieš už Miluška, že starý apko musí na štyri týždne do kúpeľov?“

„Ale prečo že apko, veď ešte nenie tak špinavý.“

Budapeštianska bursa s úradným značením cien dňa 4. novembra.

O b i l i e	Jakosť (ha hekt.)	Za 100 kilogr.		Cenné papiere	Peniaze	Tovar	Cenné papiere	Peniaze	Tovar
		od	do						
Pšenica banátska	75—80	9.60	10.40	Štátny dlh.			Prvá uhor. poisť. spol.	3540.—	3575.—
peštianska	75—80	9.80	10.35	Uhorská zlatá renta 4%	119.00	119.50	Pešt. uh. kupec. b.	1420.—	1423.—
stolnobebradská	75—79	9.85	10.60	Uhorská korunová renta 4%	97.70	98.20	Pešt. prvá vlast. sporiteľňa	8150.—	8200.—
Raž (Hito)	70—72	8.00	8.05	Uhorské regálové úpisy 4 ¹ / ₂ %	100.40	101.15	Šalgó-tarjánska baňa na uhlie	606.00	608.00
Jačmeň na krm.	60—62	6.20	6.50	Uhorské premiové úpisy	161.50	162.50	Záložné listy.		
na pátku	62—64	6.80	7.60	Uhorská tiskovo-segedínska pošt. známka 4%	138.50	139.50	Uhorského pozem. úverkového ústavu 4%	96.75	97.75
na várku	64—66	7.80	8.70	Uhorská žel. pošt. známka 4 ¹ / ₂ % v zl.	119.50	120.50	Uhorského úver. záložného ústavu 4 ¹ / ₂ %	100.00	100.50
Ovos	39—41	5.75	6.05	vyvážkové úpisy 4 ¹ / ₂ %	96.50	97.50	Uh. úver. ústavu s prémieu 4%	121.50	122.50
Kukurica	73	5.55	5.63	Spoločná pošt. známka v bež. peniazoch 4 ¹ / ₂ %	100.75	101.25	Peniaze.		
Prosó	—	4.30	4.70	Žreby.			Cisársky dukát	5.69	5.74
Repica	—	12.25	12.75	Spolku „Jó sziv“	3.70	4.10	Dvadsať-frankovník	9.53	9.57
Ďateľnivé semä, luc.	—	43.—	45.—	Uhorského „Červeného kríža“	8.00	8.50	Nemecká ríšska marka	58.87	59.07
Svínska masť peštianska	—	37.00	77.50	Rakúskeho	19.50	20.00	Striebro	—	—
„ vidiecka	—	—	—	Bazilika	6.00	6.50			

Tlačou cis. a kráľ. dvornej kníhtlačiarne Viktora Hornyánszkeho v Budapešti.